

The Holy See

Nagyböjti üzenet 2006-ban

XVI. Benedek pápa

*„Jézus, amikor látta a tömeget, megesett rajta a szíve”
(Mt 9,36)*

Kedves Testvéreim!

A nagyböjt lelki zarándoklatunk kiemelkedő időszaka afelé, Aki az irgalom forrása. Olyan zarándoklat ez, ahol szegénységünk pusztáján keresztül Ő maga kísér minket, segítve a húsvét bensőséges öröméhez vezető úton.

Isten oltalmaz és megtart bennünket a „sötét völgyben is”, amelyről a zsoltáros beszél (*Zsolt 23,4*), miközben a kísértő reménytelenséget sugall, vagy arra ösztönöz, hogy kezünk munkája miatt hiú reményben éljünk. Igen, az Úr ma is meghallja a sokaság kiáltását, akik éheznek az örömet, a békét és a szeretetet. Az emberek, mint minden időben, most is elhagyatottnak érzik magukat. Isten azonban nem engedi, hogy a nyomorúság, a magány, az erőszak és az éhség vigasztalan állapotában, amely válogatás nélkül sújt időseket, felnőtteket és gyermekeket, a rettenet sötétsége uralkodjék. Miként szeretett elődöm, II. János Pál pápa írta, létezik „egy isteni korlátozás a gonosszal szemben”, és ez az irgalmasság (*Emlékezet és identitás, 29*). Mindez arra indított, hogy üzenetem elejére helyezzem az Evangéliumnak e szavait: „Jézus, amikor látta a tömeget, megesett rajta a szíve” (*Mt 9,36*). Ennek fényében szeretnék most korunk sokat vitatott kérdéséről, a fejlődésről elmélkedni.

Krisztus együttérző „tekintete” ma is az embereken és a népeken nyugszik. Azzal a tudattal tekint rájuk, hogy az isteni „terv” meghívás az üdvösségre. Jézus ismeri azokat a korlátokat, amelyek e terv megvalósítását akadályozzák, és együtt érez a tömeggel: elhatározza, hogy még élete árán is megvédi őket a farkasoktól. Ezzel a tekintettel öleli át Jézus az egyes embereket és a sokaságot, és mindenkit átad az Atyának, felajánlva önmagát engesztelő áldozatul.

Az Egyház a húsvéti igazság fényében tudja, hogy a teljes fejlődés előmozdításához „tekintetünknek” Krisztus tekintetéhez kell hasonlóná válnia. Nem lehet ugyanis semmiképpen sem elválasztani az emberek anyagi és szociális szükségleteire adott választ a szívük alapvető

vágyainak beteljesítésétől. Mindezt korunkban, amely a nagy változások kora, még inkább alá kell húzni, hogy megértsük egyre előbb és sürgetőbb felelősségünket a világ szegényei iránt. Már tiszteletreméltó elődöm, VI. Pál pápa is felismerte az alulfejlettség okozta károkat, amelyek az emberiséget sújtják. Ebben az értelemben a *Populorum progressio* kezdetű enciklikában kifejezésre juttatta, hogy „a létminimummal nem rendelkezők anyagi szüksége, azok erkölcsi hiánya, akiket az önzés irányít... Az elnyomó társadalmi struktúrák az erőszakban, a tulajdonnal és a hatalommal való visszaélésben, a munkások kizsákmányolásában és a jogtalan üzleti magatartásban gyökereznek” (21). VI. Pál szerint az ilyen gonoszságok ellenpólusa nemcsak „a másik ember méltóságának növekvő tisztelete, a lelki szegénységre való készség, összefogás a közjó érdekében és a békevágy”, hanem „a legmagasabb rendű értékek elismerése és Istennek e javak teremtőjeként és végcéljaként való elismerése” (uo.) is. Ebben az értelemben a pápa nem késlekedett megerősíteni, hogy mindez „elsősorban a hitnek mint Isten ajándékának elfogadása a jóakarató emberek részéről, és az egység Krisztus szeretetében” (uo.). Tehát Krisztusnak a sokaságra vetett „tekintete” rámutat a „teljes humanizmus” igazi tartalmának érvényesülésére, amely VI. Pál szerint „a teljes ember és az egész emberiség teljes körű fejlődése” (uo. 42). Ezért az Egyház elsődleges szolgálata, amelyet az emberek és a népek fejlődéséért felajánl, nem az anyagi javakra vagy a technikai megoldásokra irányul, hanem Krisztus igazságának hirdetésére, amely neveli a lelkiismeretet, megtanítja az emberi személy és a munka hiteles méltóságát és egy olyan kultúra formálódását mozdítja elő, amely valóban választ tud adni az ember összes kérdésére.

Az emberek sokaságát sújtó rettenetes szegénység kihívásait látva, a közömbösség és az önző bezárkózás elfogadhatatlan ellentétben áll Krisztus „tekintetével”. A böjt és az alamizna, amit az Egyház az imádsággal együtt különös módon is szorgalmaz nagyböjt idején, kedvező alkalmat nyújtanak, hogy tekintetünk Krisztus „tekintetéhez” hasonuljon. A szentek példája és a sok missziós tapasztalat, amelyek meghatározzák az Egyház történelmét, értékes irányt mutatnak a fejlődés előmozdításának jobb módjára. Ma, a globális szintű kölcsönös függés korában is azt tapasztaljuk, hogy semmiféle gazdasági, társadalmi vagy politikai projekt nem helyettesíti önmagunk odaajándékozását a másoknak, amelyben a szeretet fejeződik ki. Aki ezen evangéliumi logika szerint munkálkodik, hitét a megtestesült Isten barátságaként éli meg, és – miként Ő is – gondoskodni fog a felebarát anyagi és lelki szükségleteiről. Úgy tekint rá, mint végtelen titokra, aki méltó a határtalan gondoskodásra és odafigyelésre. Tudja, hogy aki nem Istent ajándékozza, az nagyon keveset ad – ahogyan Boldog Kalkuttai Teréz mondta: „A népek első szegénysége, hogy nem ismerik Krisztust”. Ezért Krisztus irgalmas arcában kell Istenre rátalálni: e távlat nélkül egyetlen civilizáció sem épül biztos alapokra.

Köszönetemet fejezem ki mindazoknak a férfiaknak és nőknek, akik engedelmeskednek a Szentléleknek, és ily módon az Egyházban a szeretet sokféle műve jött létre, amelyek a fejlődést hivatottak szolgálni: kórházak, egyetemek, szakképző iskolák, kisvállalkozások. Ezek olyan művek, amelyek az evangéliumi üzenet ösztönzésére, a civil társadalom más kifejeződési formáinál jóval korábban igazolták az ember iránti őszinte törődést. Mindezek a kezdeményezések

még ma is olyan utat jelölnek, amely a világot egy olyan globalizáció felé vezeti, amely az ember valódi javát szolgálja, és ily módon a hiteles békéhez vezet. Az Egyház ugyanazzal az együttérzéssel, amellyel Jézus tekint a tömegre, ma is feladatának érzi, hogy felhívja a politikai, gazdasági és anyagi befolyással bírók figyelmét, hogy olyan fejlődést támogassanak, amely tiszteletben tartja az emberi méltóságot. E törekvés fontos feltétele a tényleges vallásszabadság, amely nemcsak azt jelenti, hogy Krisztus titkát hirdethetjük és ünnepelhetjük, hanem hozzájárulás egy olyan világ építéséhez, amelyet a szeretet éltet. Az ilyen törekvést szolgálja az is, ha figyelembe vesszük az ember életében a hiteles vallási értékek központi szerepét, amikor a legmélyebb kérdésekre adandó válaszokról és az erkölcsi felelősségről van szó egyéni és társadalmi szinten. Ezen kritériumok alapján a keresztényeknek meg kell tanulniuk bölcsességgel értékelni azok programját, akik kormányozzák őket.

Nem hallgathatunk azokról a hibákról, amelyeket a történelem során sokan elkövettek, akik Jézus tanítványainak vallották magukat. A súlyos nehézségekkel szembesülve nem ritkán úgy gondolták, hogy előbb a földet kellene jobbá tenni, és csak azután az égiekre gondolni. Fennállt a kísértés, hogy a szorongatott helyzetben először a külső struktúrákat kell megváltoztatni. Ennek következményeként egyesek számára a kereszténység átalakult moralizmussá, a hitet pedig a cselekvés helyettesíti. Joggal tette szavá boldog emlékű elődöm, II. János Pál pápa: „Korunk hajlik arra, hogy a kereszténységet tisztán emberi bölcsességnek, egy kellemes életvitel elméletének tekintse. Egy erősen szekularizált világban állandó a törekvés, hogy »az üdvösséget fokozatosan a világhoz szabják«, amely ugyan az emberért küzd, de egy olyan emberért, aki csak a horizontális síkra korlátozódik. Mi viszont tudjuk, Jézus azért jött el, hogy a teljes üdvösséget hozza meg” (*Redemptoris missio*, 11).

Pontosan erre a teljes üdvösségre akar bennünket a nagybőjt elvezetni, rámutatva Krisztus győzelmére mindenféle rossz felett, amely elnyomja az embert. Az isteni Mesterhez fordulva, hozzá megtérve és megtapasztalva az ő irgalmát a bűnbánat szentségében, magunkévá tesszük a „tekintetet”, amely mélyen átjár bennünket és képes újra életet adni a sokaságnak és mindannyiunknak. Visszaadja a bizalmat azoknak, akik nem zárkóznak szkepticizmusba, és a boldog örökkévalóság távlatát nyitja meg előttük. Az Úr akkor sem vonja meg szeretetének ragyogó tanúságtételét, amikor a történelem folyamán úgy tűnt, hogy a gyűlölet uralkodik. Máriára, a „remény élő forrására” (*Dante Alighieri, Paradiso, XXXIII, 12*) bízom nagybőjti zarándoklatunkat, hogy elvezessen minket Fiához. Különösen is rábízom azok sokaságát, akiket ma még próbára tesz a szegénység, segítségért, támogatásért és megértésért kiáltanak. Mindannyiatokra küldöm szívből jövő különleges apostoli áldásomat.

XVI. Benedek pápa

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana